

skere i Bogense om Tilskud til Opførelse af en Sildeoliefabrik. Andragendet blev indsendt til Ministeriet den 17. Marts, men dette Spørgsmaal er ikke til fulde oplyst. Det er den første Fabrik af den Art, vi faar her i Landet. I Norge er der i de sidste Aar anlagt flere saadanne Fabrikker og, efter hvad man ved, med tilfredsstillende Resultat. Men Forholdene er ikke ens i Norge og her, idet Raamaterialet i Norge baade kvalitativt og kvantitativt langt overgaar, hvad vi kan fremskaffe. Paa Anlægget er der den Forskel, at ved den Fabrik, man tænker at anlægge ved Bogense, ønsker man at anvende Benzin til Udtrækning af Olien — det er efter tysk System —, men de norske Fabrikker anvender hydraulisk Pres. Jeg er tilbøjelig til at tro, at der her ligger en Opgave, som bør tages op, ogsaa en Opgave, som Staten maa støtte til at begynde med, men Forhandlingerne herom er, som sagt, ikke til Ende. Hele Udgiften skulde andrage 18,540 Kr., hvoraf Fiskerne skulde udrede de 3,000 Kr., og Virksomheden skulde indrettes som et Andelsforetagende. Jeg tror, som sagt, at Planen er god, og jeg haaber derfor, at der i Løbet af Vinteren skal kunne naas et Resultat, som baade Fiskerne i Bogense og Ministeriet kan blive tilfredse med.

Endelig henstillede det ærede Medlem for Bogense-Kredsen, om der ikke paa Grund af de høje Kapitelstakster i Aar var Grund til at yde Erstatning til de Tiendeydere, hvis Tiende ikke var afløst. Der er, som det allerede er oplyst under disse Forhandlinger, 115 Sogne tilbage, hvor Tienden ikke er afløst. Deraf er fra de 7 Sagen ikke en Gang indsendt til Ministeriet. Man mener i Tiendekontoret, at man i Løbet af dette Aar kan blive færdig med samtlige Tiendeafløsninger. Men noget bestemt kan ikke siges. De Tiender, som nu staar tilbage at afløse, er selvfølgelig først og fremmest dem, hvor man har haft Vanskeligheder ved at komme til Bunds i, hvordan Forholdene ligger i de forskellige Kommuner, og for at fremme Sagen som Helhed har man lagt disse noget til Side. Men nu er alle de lettere Tilfælde afgjorte, og man lægger al Kraft ind paa dem, som er tilbage. Vi haaber, som sagt, at blive færdige i dette Aar. Af de 7 Sogne, fra hvilke Sagen endnu ikke er indsendt til Ministeriet, hører et til Ribe Amt — det er Sagfører Oldager —, 3 til Viborg Amts 3die Valgkreds — det er Esmann, Esbjerg —, et til Thisted Amts 2den Valg-

kreds — det er Proprietær Eyber —, et til Svendborg Amts 6te Valgkreds — Lauritzen, Ærøskøbing — og et til Odense Amts 5te Valgkreds — det er Jens Jensen, Guldbjerg.

Det ærede Medlem mente, at der ikke kunde rettes noget ved selve Kapitelstaksterne, hvorimod de ærede Medlemmer for Frederikssunds-Kredsen (L. Pedersen) og Lejre-Kredsen (Niels Frederiksen) mente, at der baade burde og kunde gøres noget i Retning af at faa lavere Kapitelstakster, end de vil blive efter de nuværende ekstraordinære høje Kornpriser. Angaaende Erstatning til de Tiendeydere, hvis Tiende ikke er afløst, skal jeg sige, at Erstatning kan selvfølgelig gives, Rigsdagen kan vedtage at yde Erstatning, men mig forekommer det, at det er en farlig Vej at komme ind paa, ikke mindst af Hensyn til Konsekvenserne. Men paa Forhaand vil jeg ikke afvise enhver Forhandling derom. Om en Ændring i Kapitelstaksterne mener jeg ligesom med Hensyn til Erstatningen, at vi først skal vente og se, hvor høje de bliver. En Ændring kan kun ske ved Lov, og en saadan Lov vilde gribe ind i mange forskelligartede Forhold, ogsaa Retsforhold. Det ærede Medlem fra Lejre mente at kunne finde en Forskel mellem Tiende og Arvefæsteafgift. En saadan Forskel kan opstilles, men jeg er noget tilbøjelig til at tro, at naar man kommer til det endelige Resultat, bliver den mere teoretisk. Skønt jeg altsaa i Øjeblikket ikke ser, at det saa let lader sig gøre at rette ved Kapitelstaksterne, som ærede Medlemmer maaske mente, vil jeg heller ikke her paa Forhaand afvise enhver Forhandling. Men jeg kan bedre tænke mig Ansættelse af en Maksimalpris for Korn og derved en Paavirkning af Kapitelstaksterne end en Rettelse af disse. Jeg tager imidlertid gerne imod enhver Hjælp og Vejledning til Ordning af disse Forhold, hvis vi derved kan finde en Form, som kan tilfredsstillende til begge Sider. Jeg har modtaget Henvendelser baade fra Tiendeydere og Tiendenydere, og de er i Øjeblikket ikke ganske enige.

Indenrigsministeren (Rode): Postvæsenets Budget har i Aar kun givet to ærede Medlemmer Anledning til Omtale, og da Omtale her ofte er ensbetydende med Anker, Klager, Henstillinger, Forslag, Krav, ved jeg ikke, om Postvæsenets Administration ikke kan tage denne ringe Omtale i Aar til Indtægt. Det ærede Medlem fra Lejre (Niels Frederiksen)